

Ծանուցման տղր.
Առաջին. երեսը 5

Ն Ա Ն Ո Ւ Ն

Gérant responsable
A. SAKAIAN

ԾԱՂԻԿ շաբաթը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորե-
գարքի եւ Շաբաթ օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան
գինն է 100 դուրուս արծաթ, — Վեցամսեայն 50. — Դաւա-
նաց համար 115 դրօ: Վեցամսեայն 60

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արսօնաճէր եւ Տնօրէն ԱՆՏՈՆ ՍԱԲԱԵԱՆ,
Կ. Պօլիս, Պապր Ալի հասէսի քիւ 20
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տուիր:

Թիւ 91 Ա. ՏԱՐԻ

Գիւն 40 ՓԱՐՍ.

1887 ՆՈՅՆՄԱՐԻ 4 ԶՈՐԵՔԵԱՐԹԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երկու շաբթի օրն, Յունաց Պատ-
րիարքին Գեր. Փոխանորդն՝ Պատրի-
արքարանի գործակատարին հետ Ե-
րուսաղէմատունն երթալով, տեսակ-
ցեցաւ Ս. Պատրիարք Հօր հետ:

Շաբաթ օրն Վսեմ. Սիմոն պէյ
Մագսուտեանն և Վսեմ. Աբիկ էֆէնտի
Ունճեանն երկար տեսակցութիւն մը
ունեցեր են դատական և կրօնական
գործոց նախարար Վսեմ. Ճէվտէթ
բաշայի հետ, այս տեսակցութեան
ներկայ գտնուեր է նաև Վսեմ. Վա-
հան էֆէնտի. սոյն տեսակցութեան
առարկայն՝ Բ. Դրան և Պատրիարքա-
րանի միջև առկա մնացած ծանուց-
եալ խնդիրներն եղած են:

Նիկովիդիոյ Բաղար Եէնի գիւղա-
ցիք պապականութեան դիմեր են.
Նիկովիդիոյ առաջնորդը բացակայ է
եղեր Արմաշու Գեր. Վանահայրը միա-
բաններէն Մամբրէ վարդապետը քա-
հանայի մը հետ զրկեր է որոնք բա-
ւական աշխատելէ յետոյ ետ դարձեր
են եղեր յետոյ Նիկովիդիոյ աղգ-
վարչութիւնը իրողութիւնը Ս. Առաջ-

նորդին հաղորդեր և Գեր. Ստեփան
եպիսկոպոս փութացեր է Բաղար Եէ-
նի գիւղ երթալ ուր կաշխատի եղեր
արգելուլ յիշեալ կրօնափոխական շար-
ժումը:

Ինչ՞ իրար կանցնիք մարդ Աստու-
ծոյ, թողէք սա սինկըորներն որ եր-
թան ինչ կուզեն ըլլան. և տեսնենք
թէ կրօնափոխութեամբ քարուկիր
տուներու տէր՞ պիտի ըլլան:

Շաբաթ օրուան Հայրենիքի մէջ
հետեւեալը կը կարդանք:

«Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ-
Հայրը Բ. Դրան կրօնական և Դատա-
կան գործոց դիւանի վերատեսուչ
Վսեմ. Զիվէր պէյի հետ տեսակցելով,
յանուն կրօն. ժողովոյ, Զմիւռնիոյ Ս.
Առաջնորդին գրոյն օրինակը խնդրեց
ի մասին Շահպաղլեան Յակոբ վար-
դապետի. սակայն ծանուցուեցաւ ի-
րեն թէ այսպիսի իրաւունք մը Ս.
Պատրիարք Հօր կը պատկանի միայն:

Այս մասին մեր ստացած մասնա-
ւոր տեղեկութիւնք կը հաւաստեն թէ
Զմիւռնիոյ Ս. Առաջնորդին առ կու-
սական Զմիւռնիոյ տուած գիրն բնաւ
չպատասխաներ հրապարակի վրայ պը-
տրտած զրոյցներուն: Մեքիսեդեկ
Սրբազան կը ծանուցանէ թէ ըստ ո-

րում կաթողիկոսական խնդրոյն են-
թակայ է ինքը, ուստի Շահպաղլեան
Յակոբ վարդապետի ի Պօլիս զրկուե-
լու խնդրոյն մէջ պարտաւորեալ է ինչ-
պէս յառաջագոյն նոյնպէս և միշտ
չէղօք մնալ:

Ըստ այսմ անհիմն են այն տարա-
ձայնութիւնք որ կը վերագրուին Մեկ-
քիսեդեկ Սրբազանի անձին, ի պա-
հանջել հարկին պիտի հրատարակեմք
սոյն գիրը»:

Հայրենիքի վերջին պարբերութե-
նէն կերևի որ՝ Դատական և կրօնա-
կան գործոց նախարար Վսեմ. Ճէվ-
տէթ բաշայի Զմիւռնիոյ Առաջնորդին
բանակցութեան գիրն՝ որ Պատրիար-
քական Գեր. Փոխանորդ Հօր չէ թէ
յանձնել, այլ ցուցնել անգամ հարկ
չէր դատած, Հայրենիքի արտօնատէր
Մեքիքեան Միկրտիչ էֆէնտիի տուած է,
որ այսպէս պիտի հրատարակէ եղեր:

Ահաւասիկ լրագրապետ մը որ ինք-
զինքը կոյր և խուլերու մէջ կը կարծէ:

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Նախորդ եօթնեկին մէջ կատար-
եալ յեղաշրջումներ տեսնուեցաւ օր-
ուան գրականութեան վրայ:

Պարոն Հրազդան խօսած էր Ոսկեբերանի բերնով Աթուրի արևմտեան կողմը նոյն խակ Ոսկեբերանի վրայ :

Դեռարիտ երգիծարանը հոգեբանութեան մէջ մտնելով, սառնամանեաց մէջ կը թողու Ոսկեբերանի գրլուխը և կառնէ Հայր Արսէն Բագրատունւոյ և Կոնարգ Հիւրմիւզի մեծափառ ոտքերն, քայլ մը աւելի առնելու համար գրական ասպարէզի վերայ, առանց հոգ ընելու, որ նոցա ոտքն առնելով զայնս կազ կը թողու— Կաղընդ կաղ, միշտ այս է օրուան կեանքը : Ահա առիկ Հայրենիք՝ որ պանդխտութեան մէջ կը դեգերի հեռու հայրենիքէն . այս թերթը շաբաթ օրն ազգային տեսութիւն մը հրատարակած էր աջազուրկներու . որոյ մէջ շահապալներն մի յայտարարութիւնը կցուած էր ծանուցանող թէ՛ մէկերնուդ մէկը զիս տավէթ ըրէք, անմիջապէս Պօլիս գալու կազմ և պատրաստ եմ, և յետոյ նոյն հայրենեաց ետևի երեսը հրատարակուած էր այդ տավէթին որ կողմէ երթալը — Տէր թող դոցա զի ոչ գիտեն զործեն :

Բազմաթիւ հաւատացեալներու կողմէ Հոկտեմբերի մէջ խելագարող իմաստնոց համար Տէր ողորմեայ կը խնդրուի, որք կաթողիկոսական խընդրոց մէջ կը դեգերին դեռ և կը ճքնին «Բարթի բուր» մը յարուցանել ազգին մէջ ինպաստ . . . . . օրինակը կետերուն մէջն է : Մակար Կաթողիկոսը ապօրէն ընտրուած է չենք ճանչնար— այս, մենք ալ ձեզ հետ չենք ընդունիր — ո՞վ ճանչնանք— ծանուցեալ Մեղիսեպեղի . բայց նախ գացէք պէտք եղած տեղը ճանչցուցէք, և ընդհանուր Հայոց Կաթողիկոսը վառ առէք զայն տեղը դրէք, ապա եկեք միատեղ երկրպագենք ձեր կուռքին : Դեռ այն խելքին վրայ էք որ՝ մեռեալ ծովին մէջ լողալու նետուղը միթէ չը խեղձուի . ապացոյցի կարօտելոց համար է միայն այդ մարդուն արժանեաց արժէքին վրայ թեթևիլ . եթէ ինք չը խօսիր, գործերը կը խօսին, և մեր չար բազդէն աղէկ կը խօսին :

Մեր ամենասիրելի Ս. Պատրիարք Հայրն մահացու մեղք գործեց յանձ-

նելով Մայր վարժարանի վերատեսչութիւնը Փափազեան պարոն Ստեփանի, որուն ո և է ազգային պաշտօն արուիլը սրբապղծութիւն մ'է :

Կարելի է մեր այս ըսածը ոմանց չափազանց երևի . սակայն խօսողը մենք չենք, միշտ դուժերն են : ահա առիկ Մեղիսեպեղի անըջական կաթողիկոսութեան ազգնարական գոյն տարուն ցաւալի և նորանոր հետևութիւններն . այս խնդրոյ կուսակցութեան պարագլուխն Փափազեանն էր որ այժմ հեռուն կեցած ազգին գթին կը խնդայ, ամիսն ստանալով ազգէն քսան ոսկիներ իւր՝ չեմք գիտեր որ գիտութեանը համար :

Կձկուեցէ՞ որ ձեզ չը տեսնան— տաննից վարժապետաց և պարոն երեսփոխանի մ'է խօսքս :

Հայրենի տուններին ծախող այդ ազգասէրներ, իւրեանց վերջին շահատակութիւններովն երևելի հանդիսացան՝ չէ թէ պատմութեան այլ ազգութեան առջև — մատնութիւնը յայտնութեան հետ զուգընթաց է կսեն . իրաւ է բայց այժմու մատնիչք յայտնութեանց դէմ չեն շիկնիր . այսինքն չեն ամչնար (բառական բուն նշանակութիւնն է) :

Չուգադիպութիւններն օրինական կանոնաց բացառութիւններն են . նոյն պէս ալ քիչ օրուան մէջ ազգին գլխուն զուգադիպարար բարդուեցալ խել մը օրենքէ դուրս անօրինութիւններ . որոց դիւցաղունք կարծեն անձնական վրէժ լուծել ընդհանուր Հայոց ազգէն՝ որուն հանրութեան մէջ իրենք կը կորսուին և նա կայ, և պիտի մնայ միշտ : Ետ՝ վասակներ Մերուժաններ ունեցած է Հայոց ազգը, որոնց ոսկերօտիքն անգամ երկրագնտիս խաւին մէջ անհետացած է, բայց մեր՝ ի վաղուց հաւատարիմ Հայոց ազգը կանգուն կը կենայ և դարուց ի դարս այս պէս պիտի մնայ :

Ի Խ Թ Ա Ր

Ղազէթամըղըն սէնէլիկ ապօնքման զէմանը եաքընտա խիթամ պուլաճաղընտան, կէրէք տաչրա վէ կէրէք պուրա ապօնէլէրիմիզտէն՝ շիմտիյէ դատար ապօնէ պէտէլինի վէրմէյէն .

լէրէ րէճա իտէրիզ, պիրան էվէլ մագպուզ պէտէլինի կէօնտէրմէկէ հիմմէթ էթսիւնլէր :

ԱԿՈՒՍՅՊԼԻԿ ՆՈՒ՝ ՓԵՍՍԱՆ

Վոսփորի ափանց վրայէն քաղելով անմեղ շուշան մը մեր ալուայպլիկ նոր փեսան, անցեալ շաբթու մէջ պսակուելով խամբեցուց զնա՝ ինչպէս որ խամբած է իւր կեանքը եօթանասունն այսչափ տարիներով : Արդ ինչպէս խօսուացած էինք մեր ընթերցողաց, այս անուր հարսանեաց մի փոքրիկ նկարագրութիւնը հրատարակենք :

Չորեքշաբթի, օր մոխրոց և երեք քառորդ դար յետոյ ամուսնացելոց : Նոր փեսան՝ որ նոյն իրիկունը պիտի պսակուէր, իւր նոր տան նոր խոհարարը առաւօտուն կանչելով, հետեւեալ կարգադրութիւնները ըրաւ :

— Պու ազչամ տիւլիւնիմիւզ վար նէ՝ բիչիրէճէքսին պագտեքմ վարպետ :

— Դաչ՝ քիչի տավէթ օլունմուշտըր :

— Էօյլէ զիեատէ գալապալըղմըզ եօք, իքի մատամ, պիր տէ պէնիմ եէնի մատամ, իւշ, կնքահայր տէօրթ, պէն պէշ :

— Էֆէնտիմ, էօնտէն պիր բիլիճ պուղլամաք, արքասընտան . . . :

— Բիլիճ պուղլամաք օլմազ, տիւլէրիմ եօք եէյէմէմ, այըպ օլուր :

— Էօյլէ օլտուգտան կէրի իլքին պիր հէվլա վէրիբիմ, արքատան պիր քէշկէկ, օնտան սօղրա սիւտլիւ մահալլէպի . . . :

— Արտ արտա թաթլը նասըլ՝ օլուր :

— Պունլարտան սօղրա էթ եէմէյի վերիբիմ :

— Էթ եէմէյի ամա, էվէլինտէն պիր խավիճ իլէ էթ սուեունա սուլուճա պիր լաբա եար :

— Էյի ամա արատա պիր էթ եէմէյի լազըմ տըր :

— Իշթէ պունլարտան սօղրա արթըգ էթ եէմէյի վէր :

— Հէր քէս տօյտուգտան սօղրա նէեէ եարար . . . :

— Պէն սանա նէ տէօրսամ սէն էօյլէ եար, պիրինի պիլիբսին պիրինի պիլմէզսին :

— Պաշ իւսթիւնէ էֆէնտիմ, պաշգա պիր էմրինիզ վար՝ մը տըր :

—Հա՛ պաք, էն լազըմըսընը ու- նուտուեորըտըք զայնթ գուվէթըի էթ սուեու իստերիմ վէ հէր կիւն սուֆ- րատա էթ սուեու էքսիկ օլմաեաճաք:

—Պաշ իւստիւնէ պիր գաշ օգկա սըղըր էթի ալըրըմ տա եաբարըմ:

—Ամա պիրիւր՝միսին նասըլ բիշերէ- ճէքսին, էթլէր գիւսպէ օլուճաեա գատար գայնաթմալը, իշինէ պիր իքի ուֆաք հավուճ ըլա պիր սոյ տա քէ- ըէվիլ գոյ, շու ասըլ՝ պույլեօն օլտուն:

—Պաշ իւսթիւնէ իսթէսիդիւտէն ալէասընը եաբարըմ ըսելով խոհարարը իւր գործին գնաց:

Խոհարարը հազիւ թէ մեկնած էր կնքահայրը խուցէն ներս մտաւ:

—Կիւվէի էֆէնտի սաաթ գաշտա՝ գիլիսէեէ կիտիլէճէք, օնա կէօրէ հազըրըք կէօրիւլսին:

—Թէլաշ իստէմէղ, էօլլէ բարլա- մաեա լիւզում եօք, պսակ եարը կէ- ճէտէն սօղրա օլուր:

—Էյի ամա սիզին պըսակընըղ էք- սէքսիօն սաեքլմազ՝ մը եա . . .

—Էքսէ էքսէեէսիօն՝ նէ տէմէքտիր: —Սանքիմ միւսթէննա:

—Նէտէն՝ միւսթէննա օլուեօր, պէն օնու սէվտիմ օտա պէնիմքիլէրի, Ալլահըն էմրի իլէ էվլէնիեօրում:

—Սէնինքիլէր՝ քիմ տիր կիւվէի էֆէնտի:

—Գիմ օլաճաք էվ, էշեա վէ պու- ըննան խուրտավաթը մէնդիլիյէ, կըն- քահայր էֆէնտի սէնտէ ուզուն ու- զատըեա լազըրտըեա թուլթուուն կէ- լին, չէյ, իշէրտէ եալընըղ գալալար, սէն ուշաղա էմր էթ տէ ըազը թէք- սիսիսի տիւզէթսին սալօնա կէթիրսին:

—Սալօն՝ նէ թարաֆտա տըր:

—Ճանըմ իշտէ բիեանօլու օտաեա կէթիրսին:

—Հա չէօլլէ սէօլլէ, պէն, սալօն տէտին իսէ զանն էթտիմքի էվին պիր իւսթ գաթըր տահա վար:

Թողունք որ կնքահայրը օղույ պատրաստութիւնը տեսնէ. մենք ըն- թեքողնիս առաջնորդենք հարսին գտնուած խուցը:

Բազմոցին ծայրը վերին անկիւն մը նստած էր հարսը, իւր հարսանեկան ճերմակ չըջագգետը մեծ խնամով պատրաստուած և սքանչելապէս վայ լած էր. ճերմկոտիկ և բաւական գեղըցիկ էր բայց քիչ մը խորհուլ:

գէմք մը ուներ. ամեն հարս կը խոր- հի այն վերջին վայրկենին՝ ուր ինք- զինքը աչխարհի տառապանաց մէջ պիտի նետէ. արժան է հոս յիշատա- կել թէ այս նոր հարսը տարբեր կեր- պով կը մտածէր, սա կը խորհէր թէ երկար չը պիտի տևէ իւր տառապան- քը և այս յոյսը կաւեղնար երբ նոր փեսային երեսը նայէր:

Հարսէն զայն խուցին մէջ երկու մատամներ կային աւուր պատշաճի հագուած որուն մին հարսին մայրն ըլլալ կերևէր. հարսնըր չիկար այժմ այդ սովորութիւնը արդէն վերցած է, օրիորդ մը էրիկ մը ունենալէ յետոյ քօյրը՝ ինչ պիտի ընէ, երկու տիկ- նայք և հարսը լուին նստած էին երբ մեր նոր փեսան խուցէն ներս մտաւ:

Հարսը ի ներկայութեան փեսին ոտքի ելաւ, և ինչու՝ չեղնէր հօրը տե- ղը մարդ:

—Եօք՝ . . պագ, պէն էօլլէ էտի- քէթլէր իստէմէմ, աեաղա գալգմաք նէ տիր:

—Նէ տէմէք տիր պօրճու տուր. նէեէ գալքմասըն:

—Րէճա էտէրիմ սէօլլէեին օթուր- սուն, եօքսա պէն տէ օթուրմամ:

—Էյ օթուր գըղըմ, արթըք իզին վէրիեօր:

Հարսը փոքրինչ վարանելէ յետոյ, կրկին ստիպմամբ նստաւ:

—Օ տէյիլ ամա նէեէ պէօլլէ սիւ- քիւթ օթուրուեօրսունուզ, պէօլլէ կիւն տիր կիւլմէլի օյնամալը, պիզիմ կնքահայր տա պիր ըազը թագըմընը տահա պէճէրէմէտի:

Այս միջոցին սպասաւորը օղույ բլաթը բերելով, մէջ տեղի սեղանին վրայ դրաւ. կնքահայրը անմիջապէս գաւաթ մը լեցնելով գոչեց:

—Սաղըղընա կիւվէեի էֆէնտի, տօղրուսու չօք էվճիմէն իմիշսին գար- տաշ գիլէրէ կիրտիմքի, օնէ չէրէզ- լէր, գուշ սիւտիւ էքսիկսիլ:

—Չէրէղէ բէք մէրագըլըբըմ, ֆա- գաթ եէմէսինէ օգատար պաշըմ հօշ տէեիլ:

—Հայտէ պագալըմ կիւվէի է- ֆէնտի, պիր գատէհ ըազը տօլտուր- տա էլին իլէ մատմազէլ կէլինէ իգ- րամ էթ:

—Աման, ըազը իչէմէմ, էկէր

թաթըր պիր չէյ վարսա օնտան վէր- սին:

—Նէ իստէրսին էֆէնտիմ. Անի- ղէլմ, Շարթըթօղ, Գիււաասօ, Գագաօ, նէ իստէրսէն էմրէթ հէր չէյ վար:

—Սիզնէ իստէրսէնիզ օնու իշէրիմ:

—Գուրպանըն օլաեքմ, սանա պիր Գագաօ վէրէեիմ, չիւնքի պէն էքսէ- ըի Գագաօ իշէրիմ, ինսանա գուվէթ վէրիլ:

—Էօլլէ իսէ ճէնապիւնիլ Գագաօ իշին, պանա պիր գատէհ Գիււաասօ տօլտուրուն:

—Տօլտուրաեքմ կիւլիւմ, կնքա- հայր էֆէնտի շու ճամ տօլապըն ի- չինտէ Գիււաասօ չիշէսի վար ալըվէր պիրազ, օտէեիլ շու թուփրաք չիշէ, հահ, վէր պագաեքմ, պուեուրուն էֆէնտիմ:

—Սաղըղընըղա:

—Աֆիեէթ օլտուն, հուշ օլտուն, չէքէր օլտուն:

—Կիւվէեի էֆէնտի աֆիէ էթի նուշ ըլա չէքէր իլէ գարըշտըրըեօրսուն ամա կէլին հանըմըն եիւրէեի պո- պանմասըն:

—Օ պէնիմ էլիմտէն զէհիր օլտո իշէր:

—Գարու չալընտը ամա քիմ տիր աճապ:

—Վարդապետ օլմալը տալէթլի- լէր պսակտան սօղրա կէլէճէք:

Յիրաւի ալ եկողն վարդապետն էր որ խուցէն ներս մտնելով հանդիսա- կաններն ողջունեց, նոր փեսան, վար- դապետին աջն համբուրած միջոցին գլուխը բացաւ. . . անդէր տեսանել լուսնոյ սկաւառակը Հոլանտայի կըրք պանրի գիրքով ու գէմքով:

(Շարունակելէ)

ԱՀՐԷԹԷ ԿԻՏԻՊ ԿԷԼԷՆ

Շիմտիեէ գատար իսմէն ինտէլ նաս սէօլլէնէն ֆագաթ նասըլ մահալ օլ- տուզու պիլինմէեէն ճէնէթ նիհայէթ անլալըտը: Կէչէն կիւն գրաաթխա- նէնին պիրինտէ պիր տօլթուուզա պէքլէրքէն, ճիւնիւն տիլէնճիւնին պի- ըի կէլէրէք, եուվարլանըր հալտէ պաշլատը տիլէնմէեէ:

Էֆէնտիւնին պիրի, ճիւնիւնիւն պու հալինի կէօրիւպ, սէն ութանըպ ար- լանմա՞ղմըն, նէ՞ տիր պու հէր կիւն-

քի հալին, շունա պագ երես ֆըլը
գօգուեօրսուն:

—Ալլահ պիլիբ տահա 100 տիր-
հէմ իշմիշիմ:

—Սո՛ւս, եէմին էթմէ սէրհօշ, իշթէ
սեազտա տուրահադ հալին եօք:

—Պէն եալան եէրտէ եէմին էթ-
մէմ էֆէնտի. 10 բարա վէրտէ էք-
մէք ալաեքմ:

—Եալան եէրտէ եէմին էթմէնին
կիւնահ օլտուղունու պիլիեօրսուն
էօլլէ՛մի. սէն կիւնահտան գօրգսան
էվվէլա բագը իշմէզսին:

—Վա՛յ, բագը իշմէք կիւնահ՞ մը
օլտուօր, Ալլահ հազմիշան հազրէթ-
լէրի սալիհլէրէ ճէննէթտէ էօլլէ պիբ
բահաթլըք վէրէճէք քի հիշ պիբ տիւ-
շիւնճէլէրի օլմահահադ տէյու եազ-
մա՞զ մը քիթապլար:

—էօլլէ ամա կիւնահքեարլար ի-
շին տէրիլօ:

—Պանա պագ, պէն ահրէթէ
կիթտիմտէ կէլտիմ:

—Վա՛յ, ահրէթէ կիտիպ կէլտին
էօլլէ՛ մի է, յ նէ՞ կէօրտիւն պագալըմ:

—էվվէլա ճէհէննէմէ կիթմէք իս-
թէտիմ, պէլքի մէյսանէճի Եանքօյու
պուլուրում տէյի, ֆագաթ պըրագ-
մատըլար. մէկէր եասաքմըշ, եօլու
շէվիլտիք ճէննէթէ:

—է՛յ, տէլի ճօրճի սէօլլէ պա-
գալըմ:

—էվվէլա ճէննէթէ կիթէրքէն գա-
բըսըն թա աննընտա շու պէյիթ
եազըլը տըր:

«Ա՛հ էկէր մէստի նուսուտի հէր հա-
բամ իշին շարապ»

«էն զէման մալիւմ կէրտէտ տէր
ճիհան հիւշեար քի էստ»

(Եթէ ամեն մուլթիւն արբեցող-
ութեան պէս տեսնուէր, այն ատեն
պիտի հասկցուէր թէ աշխարհի մէջ
մեզաւօրք որո՞նք են:)

Հէմտէ եալան տըր օլագըրտը քի
ճէննէթին գաբըսը տար տըր տէրլէր,
ճէննէթին գաբըսը օգատար կէնիշ տիր
թի, 20 արապա եան եանա բահաթ
կէշէպիլիբ. «բահաթլըք» գաբուճու-
լուք իտէր, «իշկիւզարլըք» տա պէք-
ճիլիք:

—է՛յ շու մէյսանէճի Եանգօ ճէն-
նէթտէ՞ մի իտի:

—Խա՛յըր, շարապլարընա սու
գաթտըղը իշին ճէհէննէմէ աթմըշլար
օնու:

—Պու բիւեանտաքի ճէննէթտէ
գիմի կէօրտիւն պագալըմ:

—էֆէնտիմ, ճէհէննէմտէ ում-
տուղում ատամլարըն եիւզտէ տօքսա-
նը ճէննէթտէ օթուրմուշ չաքքպ ճիւմ-
պիւշ էտէեօրլար ըտը:

—Վա՛յ, ճէննէթտէ բագը վ՞ար մը
եա:

—Մաշալլահ, հէմ նէ՞ բագը, էն-
վալի թիւրլիւ մէղէլէր, էյլէնճէ, ճիւմ-
պիւշ, հեր շէյ միւքէմմէլ, ֆագաթ
մարազա չըքարմահա կէլմէզ, անիտէ
ճէհէննէմէ աթարլար:

—Հագիգէթ թօաֆ, պէն իտէ
մէշրուպաթ եասաք տըր տէյու պի-
լիբիտիմ:

—Եանկըշ էֆէնտիմ, հաթտա
մեսուտ օլմագ նէ՞ իլէ օլուր, քէյֆ
եթթիշտիրմէքլէ տէյ՛իլմի, խասթէ
օլմասըն ահպապլարընտան քիմսէ էօլ-
մէզ, բարահա միւզայիգան օլմազ
միւքէմմէլ մէղէն կրտան հազըր օլուր
էհթիեար օլմազըն, քիմսէ քիմսէեթ
թէգատտիւմ էթմէզ, հասէտ էպէտի
օլարագ ճէհէննէմէ սիւրկիւն օլմուշ,
ղարազ էօլմիւշ...:

—Պու սէնին տէտիքլէրին բէք կիւ-
ղէլ շէյ:

—Պաշկա թիւրլիւ ճէննէթ օլուր
մու, իշթէ ասըլ ճէննէթ պէօլլէ տիր:

—է՛յ ճէննէթտէ քիմիլէ՞ կէօ-
րիւշտիւն պագալըմ:

—Կիւթէմպէրկ տէեօրլար պիբինի
պուլտում, թամ գաֆամըն տէնկի,
սապահտան ազշամա գատար պարա-
պէր չագարտըք, փափաղ թարիգա-
թընտան քիմսէեթի կէօրէմէտիմ, պէլ-
քի ծնլարըն ճէննէթի պաշկա տըր
տէյու պիլիմ ճէննէթտէքիլէրէ սօր-
տում ըսա պիլմէեօրլար. պիբ կիւն
Պէրանթէ իլէ ճէննէթին պիբ բէնշէ-
րէսի էօնիւնտէ օթուրմուշ մահմուր-
լուգ պօղուեօրուտում պիբ տէ պագ-
տըմ քի պէշ թապուր շէյթան պիբ
ատամը իհաթա իթմիշլէր ճէհէննէմէ
կէօթիւրիւեօրլար, Բասկալ իսմինտէ
պիբ ազշամճը ահպապլարմա սօրտում
քի պու ատամ քիմ տիր քի պէշ թա-
պուր շէյթան ըլա կէօթիւրիւեօրլար—
պունա Լօեօլա տէրլէր տէտի պու ա-
տամ թէղուիթ նամ թարիգաթը իհ-
տաս էթտի, պունուն շիմտիքի սէլէֆ-
լէրի տէկիլ պէշ թապուր՝ հաթտա

թէքմիլ շէյթանլարըն օրտուսունու
ալտաթապիլիբլէր:

—Տէմէք քի շէյթանլար պու Լօ-
եօլա գաշմասըն տէեու գօրքտուգ-
լարընտան պէշ թապուր ըլա իհաթա
էթմիշլէր:

—էլպէթ գօրքտուգլարընտան,
արգատան պագտըմ քի իքի պին քի-
շի գատար տահա կէլիեօր պունլարը
պիբ շէյթանա թէպիմ իթմիշլէր իտի,
պանա մէրագ օլտու սօրտում քի
պունլա՞ր քիմ տիր—պունլար տէտի
թէղուիթ թարիգաթընն ատի փա-
փաղլարը տըր, պունլար մանաթըր-
լարտա օ եօլտա թէրպիեթ օլմուշտըր-
լար քի վէթան, միլլէթ, ֆամիլեա,
ինսանիյէթ նէ իտուկին պիլմէզլէր,
հուգուգու շախսիյէ նէ՞ տէմէք տիրի
ասլա էօկրէնմէմիշ տիրլէր պունլար
քէնտի ճէնարալլարը էլինտէ ճանսըզ
պիբէր նաշէ մագամընտա պուլուն-
մագտա տըրլար, շէյթանլար պիլիբ-
լէր քի պունլար հէփ ազըլսըզ տըրլար
տա օնուն իշին ասլա գօրգմաղլար պաք
2000 քիլիյի պիբ շէյթանա թէպիլմ
էթմիշլէր:

—Ճէննէթին պիբ նիզամնամէսի
վա՞ր մը:

—Նըգամսըզըք եօք քի նիզամ-
նամէնին լուղումի օլտուն, օրտա հէր
քէս քէնտի հագգընը թանըր:

—է՛յ պիբի հագգսըզըք էտէ՞րսէ:

—Անիտէ քէնտինի ճէհէննէմտէ
պուլուր:

—Ճէհէննէմ պու գատար գօր-
գուլահաք եէ՞ր մի:

—Ճէննէթտէ պիբ ատամ օ գա-
տար բահաթ վէ մէսուտ տուր քի,
ճէհէննէմ նասըլ եէր օլտուղունու աղ-
նամահա քիմսէ արզու էթմէզ. պիբ
կիւն վօլթէր իլէ գօնուշուեօր ըտըք,
տէտիմ քի, սէն հէր շէյէ ազըլ էր-
տիրմէկէ մէրազլը պիբ ատամըն, ճէ-
հէննէմ նասըլ եէր տիր պիլիբմիսին,
տէեու սօրտում ըսա. պիլմէմ ամա
էթթէ տիւնեանըն ֆըգարալըղընա բէք
պէյնլէր տէրլէր, տէտի:

—է՛յ նասըլ օլտուտա ահրէթտէն
եինէ տիւնեանա կէլտին:

—Պիբ կիւն սէրհօշ օլտում, օնուն
իւղէրինէ պէնի ճէհէննէմէ կէօնտէ-
րէճէքլէր իտի, չօք եալվարտըմ եա-
գարտըմ ըսա, մէրհամէթէն տէտիլէր
քի, սէնի էթթէ տիւնեանա կէօնտէ-

ընդամենը տե՛ս էօրիւմ կէլինճէեհէտէք ֆը-
գարալըգտա պալ քի գապահաթըն
ավֆ օլտուն . եալվարտըմ քի պարէ
միւմքին իսէ չարուք էօլէեիմ տէեու
խսէ-օնու էօթէ տիւնեատա պահթ
վարտըր օ պիլիւր տէտիլէր :

—Չօգ շէյ, եա սէն տէտին քի
ճէննէթտէ իսթէտիղին գատար մէշ-
րուպաթ վար հէր քէս իշրէթ էտէր :

—Իշրէթ իթմէք պաշգա սէրհօյ
օլմագ պաշկա, իսթէտիղին գատար
իշրէթ էթ, ֆագաթ սէրհօյ օլմա .
սէրհօյ օլմագ տէմէք մազարրաթընը
կէօրմէք տէմէք տիր . քէնտինէ օլան
մազարրաթըր վազիֆէ իթմէեէն ախե .
ըինէ օլաճագ մազարրաթըր աւլա վա .
զիֆէ իտինմէեէճէկի թապիի օլտու-
ղունտան, ճընսը պէշէր իշին սէրհօյ-
լուգ էտէնլէր գապահաթըլ սաեըլը-
եօր :

—Պունըրը պիլէրէք սէն նէեէ՛
հէր կիւն սէրհօյ օլուրտուն :

—Պէն շիմտի ֆըգարալըգ ճէհէն-
նէմինտէյիմ, էօլիւրտէ ահրէթէ կի-
տէրսէմ պիր տահա քիմ սէրհօյ օլուր
քի :

—էյ շիմտի ճէննէթէ կիթմէք ի-
շին նէ՛ եաբմալըեըմ :

—Ինսանլար իշին եաշա :

Պու ճիւնիւն ֆըգարա պունու տէ
եիպ գըրաաթխանէտէն տըշարը չըք-
տը հաղըրունտան հէր քէս հայլը վա-
գըթ պիր պիրինին եիւզիւնէ պագա
գալտըլար . սօնունտա էֆէնտինին
պիրի շու ֆըգարա իշին բարա թօբ-
լամագ իսթէտի իսէ, տիկէր պիր է-
ֆէնտի, նաֆիլէ տիր, տէտի . իշիթ-
մէտին մի ֆըգարալըգ ճէհէննէմինտէ-
եիմ գուրթուլամամ տէտիկի տօղրու
տուր . չիւնքի էլինէ կէշէն բարաեը
րաքըեա վէրէճէկիւնտէն, ֆըգարա-
լըգտան աղատէի սէր իտէպիլմէսի
միւմքինսիղ տիր :

ՇԱՐԻՎԱՌԻ

ԳԼԹՐԻԶՄ

Գրաաթխանէնին պիրինտէ պիր
իքի տօթ, լիսան իւղէրինէ միւպահա-
սա իթմէքտէ իտիլէր :

—էվրօբա լիսանլարընըն իշինտէ
էն կիւն էօյրէնիլէն լիսան Ռուս լիսա-
նը տըր տէտի պիրի :

—Խայր ճէվապ վէրտի պիր տի-
կէրի, զանն իտէրսէմ էն կիւն էօյրէ-
նիլէն լիսան Որապի տիր :

—Նէ մինասիպէթ, իլավէ էթտի
հաքիմանէ պիր իւշիննճիւ . էն կիւն
էօյրէնիլէն վէ աղնաշըլմալ լիսան գա-
տընլարըն լիսանը տըր :

ԾԱՂԻԿ—Էկէր եալընըղ լիսանըն
աղնաշըլմալ օլտուղունա տայիր միսալ
առանաեըտը, Արևելքին իւշիննճիւ՝
մէսուլ պուլունմատըղը սայֆէսինտէ
սարֆը զիհն իտէն Հրազդան վէ Հրանդ-
էֆէնտիլէրին լիսանլարընը իպրագ է-
տէր իտիք :

***

Ավօգաթըն պիրի մահքէմէտէ ու-
ղուն ուղատըեա պիր միւտաֆաեա
պաշլար, աղալարտան պիրի, ավօգա-
թըն միւքէրէրէր իֆատէի մէրամընտան
օսանարաք օթուրտուղու գօլթուք
սանտալիէսի իշինտէ ուեուքլամաղա
պաշլատը :

Ավօգաթ պունու կէօրտիւկիւնտէ
հիտտէթլէնէրէք ըէեիս էֆէնտիեէ
տէտի :

—Բէեիս էֆէնտի, պիքլէեէճէեիմ
քի եանընըղտա քի հագիմ էֆէնտի
ուլըուսընը քէստիրսինտէ անտէն սօղ-
րա իֆատէմէ տէվամ էտէեիմ :

—Սիղ տէվամ էտին ճէվապ վէր-
տի ըէեիս էֆէնտի, միւտաֆաանըղըն
պիթմէսինէ պէքլէեօր քի ուեանսըն :

***

Իքի տօթլար Գարա գէօյտէ գէօբ-
րիւ պաշընտան կէշէրլէրքան, զիպիտի
տիլէնճիւնին պիրինէ՛ իքի տօթլար-
տան պիրի չըքարըր պիր զուրուշ վէ-
րիւր, արգատաշը պունու կէօրէրէք
տէտի :

—Պագընտը պէօյլէ միսկինէ նէյէ
բարա վէրտին, քէնտի կէնճ, գու-
վէթի եէրինտէ, էլի աեաղը սաղ տա
տիլէնիեօր :

—Նէ եաբաեըմ գարտաշ, ալթը
այտան պէրի տիր քի էքմէք եէմէմիշ
իւշ կիւնտէն պէրի :

***

էֆէնտիին պիրի էվլէլի կիւն եա-
թաք օտասընտան չըքարաք աշաղը
գաթտա պուլունան ուշաքլարըն տաի-
րէսինէ սէպէտի :

—Գիրգոր օրտա մը . . .
—Պուրտաեըմ էֆէնտիմ :

- Նէ եաբըեօրտուն :
- Հիշ պիր շէյ եաբտըղըմ եօք :
- Ստեֆան ներտէ :
- Պուրտաեըմ էֆէնտիմ :
- Սէն նէ եաբըեօրտուն :
- Գիրգորա եաբտըմ էտէեօրում :
- Նէ վագըթ իշինիղի պիթիլիւր-
սէնիպ պօթինլէրիմի կէթիլիւրն :

ԸՌՆՏԻԿ ՏՈՒՏՈՒՅԻՆ ԱՂՋԻԿ ՏԵՍԸ

(Նախորդ էի-էն)

Մեր Ըռինտիկ տուտուն եալընըղ
պագալ հասնելով ձախ կողմի երկրորդ
փողոցին մէջ նշանակեալ տան գուռը
զարկաւ :

- Բիեօս ինէ . . .
- Վախնամ աս կէնճն ալ լեղու շիյ-
տէ, աշ գօգօնա պէնիմ աջ :
- Գուռը բացուելով, յոյնի մը կլին
երևցաւ սեմին վրայ :
- Գիմի իտտէրսի :
- Պէնի Նարթէնէ հանըմ կէօն-
տէրտի, չօք սէլամը վար տէտի քի :
- Հանկիսի Նարտունէ խանում :
- Շու թօփրաք սօքաղընտաքի,
օ սէնի չօք էյի թանըեօր :
- Գալէ տիքօմա Նարտունէ խա-
նում, պուեուրու իցէրի, նասուլում
էյի տիր Նարտունէ խանում :
- Ողէկ Ըռինտ նասըլ օլտուն, գա
ասկէնճին ալ լախըրտըն խելքէ պիտի
հասկնաս, շիմտի պէն ինչու էկա կի-
տես :
- Թիլէեի :
- Թիրէլիեի եունլուեի լախըրտը
ընօղ կայ, տէեօրում քի Նարթէնէ
տուտու պէնի պուրաեա կէօնտէրտի
քի սանա պիր շէյ սօրաճաղըմ :
- Սօրու :
- Չօրլու պիր շէյ տէեիլ սօրաճա-
ղըմ, վարթենի տուտու վարըմը սէն
բէք էյի թանըր ըմըսըն տա օնու սօ-
րաճաղըմը քի :
- Գալէ ցօք նիգօգէրա գարիտիր,
բլուսիօս, էվէնիս :
- էվի եէնի օլտուղունու սօրմա-
եօրում, օնուն պիր գըղը վարըմը տա
թապիեթի նասըլտըր, նամուսլու տըր :
- Ա, մատմագէլ Չապէլիցա սօրար-
սա ցօք մահմուղլու, ցօք կիուղէլ, ցօք
էյի պիր գիլ տիր :
- Վույ աս կէնճին ալ լախըրտըն չը

հասկցուիր մահուողլուն ալ ինչէ սանքի կիտէս քի գիւմէսնուն խօրօզը կը հարցունեմ կոր :

—Գալէ տունտունու օն սէնէ տիր քէ կէօրիւսմիւսիւզ պարանպար քէ պիր ֆէնալիքիսի կէօրմէտի , պա , պա , պա . . .

—Ճաթիս կէնճ , հիմայ ալ պապան պունեց :

—Պու Ձապէլիճա քէ պէն պիլի-րում ինէ էնա տիամանտիս :

—Եամանտի խմինտէ սիրօղու՞ վար տըր :

—Օգտուրու եօք , Ձապէլիճա վար ցօք թէմիզ գառտիա , նասլի տէրէր պու եիւրիւք վար :

—Նայէ պէրնէն ճուղապ կէլլայ , պէն օնու սօրմաեօրում , սանքիմ տէ-րիմ քի աճապա պու գըզըն պաշկա գօռթիսի վար :

—Գօրթէ՛ . . Ձապէլիճա՛ եարսի գօռթէ , գայէ ամառթիա ինէ :

—Հիմայ ալ ամառը ծմեռը իրար կը խառնէ . շիմտի գօգօնա , պէնիմ Համբիկ իսմինտէ պիր օղլում վար էվ-լէնտիրէճէեիմ , պիր չօգ եէրտէն գըզ հապէրի կէլտի ամա , պու վարդենի հանըմըն գըզը իչին նարթենէ հանըմ բէք մէթ էթտի տէ , օնուն իչին պէնի պուրաեա կէօնտէրտի քի սօյ-լարընը էթրաֆլը աղնաեքմ տէեի , շիմ-տի արևուգ համար , կէօզիւմիւ գա-բաեքմ պու իչի եարայըմ , նէ տէր-սին :

—Գալէ տունտունու պու գիզ ցօք նիքօգէրա գիզ տիր . մա , նասին սօվլէյիմ , սէն կէօրէճէքսի , պէեէնէ-ճէքսի , կիւյնիւ սէվէճէք , ալաժաքսի :

—Հախ ունի կէնճը , ես մէյմը եր-թամ տեանամ , մէյմը աշկին մէջ նա-յիմ նէ ամեն պան կը հասկընամ , գուզում գօգօնա , պու վարդենի հա-նըմըն էվի հանկը սէմթտէ տիր :

—Տուր սանա թարիֆա եարաեքմ գօլաեի պուլուրսու , ըստօ Ըբսօմաթ-եա եօք՞ պու գույունմու Օտօս :

—Գույունմու Պօտոս՞ . . էյ սօրար պուլուրում :

—Եօք՞ գույունմու : գույունմու , բիղատի . գույու քէ վար , Օտօս , նա-սին տէրէր պու , սօքաքի :

—էյ աղնատըմ ամա Գօստաքի չօք՞ նէճի տիր պու ատաի :

—Գալէ թի՛ Գօստաքի , Ըբսօմաթ-եա պիլիքիսի՛ :

—Հատնիս կնիկ օր իս հատցուցիր , օգսօմաթեա՞ նէրէսիտիր :

—Նաքէ պուվար Յուլու մանաս-թիր :

—Աշկը խաղա կէնճ Սամաթիա չը-սեա՞ , էյ պիլիքիմ :

—Օրատա վար Գույունմու սօքաքի :

—Պիլիքիմ կնիկ պիլտիմ , Սամա-թիատա Խույուլի սօգաղը , էյ գիմին էվինի սօրաճաղըմ :

—Պըրսում վարդենի խանում է-վի :

—Պուրուշմուշ վարդենի , վայ պա-նա պունու տա եէնի իչիտիեօրում :

—Գալէ եօք՞ պուրուսմուս :

—Հապա նէ՞ օլմուշ , էյ արթըի ճաթիմ պիտի նէ :

—Պրուսում , հանի պու ֆէս բուս-կիւլ եարարլար :

—Աշկը խաղա պիլէ քիմ , էպրիւ-շիւմ ըսել կուզէ կօր , աղնատըմ , Սա-մաթեատա Խույուլի սօգագտա , էպ-րիւշիւմ վարդենի հանըմըն էվի :

—Նէսքէ , իսեա իսեա . . :

—Տուն պաներ մը կըսեա կօր ամա , ալ վախիթ չունիմ սիրտ հատցնելու . էյ սաղ օլսարն գօգօնա , սանա տա զահմէթ վէրտիք ամա աֆ էտէրսին :

—Գալէ նէ զախմէթ իսալլախ թա-մամինա եէթիստիրմիշ :

—էյիշալլահ , գալսաղըզըլա ըսե-լով , մեկնեցաւ տունէն և որովհետև ժամանակն ուշ էր , Սամաթիոյ այցե-լութիւնը հետեւեալ օրուան թողլով ուղղակի տուն վերադարձաւ :

(Երբնուկէն)

ՊՐԱՋԻԼԻՅՈՒ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Այդ խարդախ վիճակահանութիւնն այժմ նորէն յերևան կուգայ բողբոլին գոյնն ու անունը փոխած . տեղերնուս անձկութեան պատճառաւ ստիպուած եմք շարաթ օրը խօսիլ այս մասին :

Գոհ եմք որ Արևելքի վարչութիւնը այս անգամ իւր Ռէքլամին ներքև հե-տեւալ ազգարարութիւնը բրած էր :

Աւելորդ է ըսել թէ այս հրատա-րակութիւն բողբոլին վերապահեալէ մեր կողմէն , այսինքն մեր պատաս-խանատուութենէն և հսկողութենէն գուրս է :

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԻՄԲԵՐԱԹՕՐ ՖՐԱՆՍՈՒԱ-ԺՕՋԵՖԻՆ ՊԻ՛ ՍԱՆՍՎԷԹԻ

Ավսթրիա իմբերաթօրու , ալ իչին սօն տէֆա կէօալլէ նամ մահալլէ կիթ-տիկինտէ , էսկի պիր էլպիսէ կիեին-միշ օլան ֆագիր պիր չօճուղուն՝ քէն-տիսինէ ևաղաշմագ իսթէտիկինի կէօրմէքլէ . չաղըբպ պաղը շէյլէր սօր-մուշտուր : Չօճուք : էմիլ Գլանիի իս-մինտէ , վէ 12 եաշընտա օլտուղունու , վէ քէնտիսինտէն պաշգա տէօրթ քա-րընտաշ վէ գըզգարընտաշը պուլուն-տուղունու , վէ ճիւմէ ֆամիլեասընըն սօն տէրէճէ զարուրէթ իչինտէ պու-լունտուղունը վէ բէտէրի՛ օլտուգճա պիր մաքինիսթ իքէն , իւշ սէնէ մու-գատտէմ մաքինանըն չարխլարընա տիւշէրէք , աեաղըլա պիր քօլու քէ-սիլտիկինի , վէ հէրնէ գատար ֆա-միլեասընա այտա ՉՅ ֆիօրին մահիյնէ վէրիլիր իսէ տէ , պունուն քիֆաեէթ իթմէտիկինի , վէ իմբերաթօրուն հա-միեէթ վէ սախավէթիսի իչիթմիշ օլ-մաղլէ , մէրհամէթ ու շէֆագաթընը իսթիւրհամ իչին , Բէշթատան եաեան կէօալլէեէ կէլտիկինի հիքեաեէ իթ-միշ , վէ իմբերաթօր պու հիքեայէտէ միլթէէսսիր օլուպ , չօճուղուն գար-նընը տօեուրմագ իւզրէ սէրաեընա եօլլամըշ , վէ օրատա չօճուղա պիր միգտար ազչէ իթա , վէ ֆամիլեա-սընը սախի գաեքրաճաղընը վատ իթմիշ , վէ շըմէնտըֆէրէ պիլ իր-քեապ մէմլէքէթիսէ կէօնտէրիլիշ-տիր :

ԱՄԷՐԻԿԱՏՈՒ ԻՃԼԱՍԻԱՐ

1885տէ մէմալիքի մէգքիւրէտէ վուզու պուլան իֆլալարըն միգտա-րը , 10,637եէ պալիղ օլմուշ իքէն , 1886տա 9834է էնմիշ տըր , եանի803 թէնզիլ վուզու պուլմուշ տուր 1885տէ իֆլալարըն մէճմուի աչըղը , 124 միլ-եօն տօլար օլտուղու հալտէ , 86տա 114 միլեօն տօլար օլմուշ տուր քի , 10 միլեօն տօլար նօգսան տիմէք տիր : Աճմալիքի մէգպուրէտէ թիւճճա-րըն միգտարը մէճմուի 964,841 նու-ֆուս օլուպ , 98 թիւճճարա պիր իֆլաս իսապէթ իթմիշ տիր : 1885տէ իսէ 919,990 թիւճճարա պուլունտու-ղու ճիհէթլէ , 86 թիւճճարա 1 իֆ-լաս իսապէթ իթմիշ տիր : 1886տա իֆլալարըն օրթա տէրէճէտէքի ա-չըղը , 11,951 տօլար օլուպ , հալ պու-քի 1885 տէ 11,678 տօլար օլմուշ տուր : ՄԷՃՄՈՒԱ

ԲԷԹՐԻ ԳՕՃՈՊԱՇԵԱՆ
 Բ. Գօճապաշեան, էօյչիւ իւզրէ վէ հազըր հէր նէվ կէօմէքլէր զայէթ էհ-վէն ֆիյաթ իւզրէ եարար վէ մէրա-մէթ իաէր միւլթէրի թարաֆընտան սրարըջ օլան կէօմէք վէ սայիրէ պէ-յէնիլմէտիկի թագաթիրաէ կէրույէ ա-լընըր վէ էն իյի գօյա վէ իւթիւ եա. բըլըր մահալը իտարէսի Գալաթատա Եիւքսէք զայտըրըմաս ն. 52 մաղա-զատա տըր :

Սապըգ Մամուլ զաղէթասընըն սահիպ վէ նաչիրի Այվազեան Գէորգ էֆէնտի պու. տէֆա Գալաթատա իբ-սի իանընտա պիր տէպպօ աչըրջ օ-լուպ, Միտիլի առասընըն մահսուլը սաֆիսի օլմագ իւզրէ էն ալէա ճընս զէյթին եաղը վէ նէվ պէ նէվ Պօհճա Ատասը շարապլարը վէ սապուն վէ իզմիր մաստիգասը, զաեթէ էհվէն ֆիեաթ իլէ ֆիրուխ իթմէքտէ տիր :
 Իչպու տէպպօյա միւրաճաթաթա ըաղպէթ իտէճէք զէվաթըն հէր հալ-տէ մէմնուն օլաճաքլարը պի իչթիպահ տըր :
 Տաչըրըր իչիւն սըբարըջ գապուլ լունուր :

ՏՈՒԲԵՕՈՒ Տ. ՊԱՊԱԵԱՆ

Մանկարարձ և մասնագէտ կանոնց և տղայոց հիւանդութեանց, սոյն ճիւղերն ի Փարիզ փորձառութեամբ կատարեալա գործած ըլլալով այժմ իւր բնակութիւնը հաստատած է ի Գատը գիւղ, Մօտա ճատ-տէսի, Անթիփայի դեղարանին դէմ թիւ 87 տունը, որ ամէն առաւօտ մինչև ժամ 5 հիւանդ կընդունի : Ի դիրութիւն իւր յաճախորդաց վերոյիշեալ Տըթէօրը կը գըտ-նուի նաև ամէն օր կէս օրէն մինչև ժամ 9 Մաքրի-գիւղ իւր տունը և 10էն 11 կամըջին դէմ Գիւլիւքեան եղբարց դեղա-րանը :

Ձրի դարմանք կիրակի օրեր մինչև կէս օր իւր Գատը գիւղի բնակարանը :

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՅՑԵՏՈՄՍԻ

Լաւագոյն քառթօնի վրայ ա-մէն լեզու աւկը պատրաստուի իգլին 100 հատը 10 դ հեկն. պէտք ունեցողները պէտք է գիմեն Գ. Պաղտատլեան տը-պարան Յակոբեան խան թիւ 13 Կ. Պոլիս :

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ՅԱՏԱԿԱԳԻԾ ՊԱՏԿԵՐՈՎ ՎԱՍՓՈՐԻ Փալադաշեան էֆէնտի երկասի-րած սոյն տետրակը կը բաղկանայ 64 երեսներէ և կը ծախուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով ի գլին 100 փարայ :

Տ Օ Գ Թ Է Օ Ր Օ. ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Տօգթէօր Օննիկ, Կ. Յ. Գաբամաճեան էֆ. որ ուսումնասիրած է մասնաւորապէս ներքին . մորզային և կանանց հիւանդու-թիւններն պատիւ ունի ծանուցանել Ար. պոյ հասարակութեան թէ՛ հիւանդ կ'ըն. դունի ամէն օր Եէնի-Գարու Ալ-Պոյանը լար բողոց 40 թիւ իւր տան մէջ և կը գտնուի ամէն չորեքշաբթի և շաբաթ օրէ-րը ժամը 8. նէն վերջը Պահճէ-Գարու Չարգեան Պօղոս էֆէնտի դեղարանը :
 Ձրի խորհրդակցութիւնը ժամը 8 էն 9, ամէն հինգշաբթի լըր բընակարանը և երեքշաբթի օրերը Ետայեան ճիւղի ֆէնտի դեղարանը ի Սամաթեայ :

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ՈՆՏՕՆ ՈԱԲՈՆԱՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ Յ. Մ. ՀԱՃԵԱՆ

—Այդ մարդը իրօք կարո՞ղ է չարութիւն մը հասցնել ծերունոյն կամ իւր աղջկան :
 —Ձայն աղէկ կը ճանչնամ, իւր նպատա-կին հասնելու համար և ոչ մէկ ոճրի առջև կը կասի :
 —Բագարատ կրնամ քու պաշտպանու-թեանդ յանձնել այդ կաթուածահար ծերու-նին և իւր աղջիկը :
 Բագարատ փոքր ինչ խորհելէ յետոյ իբր թէ որոշում մը ըրաւ և պատասխանեց :
 —Տէր իմ, կրնաք վստահ ըլլալ ինձ . ձեր վսեմութիւնը զիս այն վատ զրպարտութենէ ազատեց որ պատիւս պիտի սպաննեն, թերևս գլուխս ալ վրայ տայի և որ նոյն իսկ այն հը-րէչին մէկ մեքենայութիւննէր . այս անգամ կերթնում որ հայր ու աղջկան և ոչ մէկ մա-ղերնուն պիտի կարենայ դպչիլ :
 —Մտիկ ըրէ ուրեմն, այս օրունէ մասե-նագրին քովը պիտի գտնուիս միշտ և հսկես նորա վրայ, ցորեկները իւր տան մէջ պիտի կենաս իսկ գիշերները պառկելու համար դե-սպանատուն կը դառնաս :
 —Տէր իմ, երկու պատճառաւ անկարելի է որ ես Մուրատճայի տան մէջ գտնուիմ : Նիկոլ զիս կը ճանչնայ և մեծ պատճառներ ունի ինձմէ երկնջելու, երկրորդ Նիկոլի հետ անձ-նական հաշիւ մը ունիմ կարգադրելիք որ մա-

տենագրին տան մէջ անգործ մնալով, չը պիտի կարենամ Նիկոլի գործերը լրտեսել :
 —Իրաւունք ունիս, ուրեմն ինչ ընելու է :
 —Նիկոլի ամեն ընթացքը գաղտնի կը լրտեսէն իմ մարդիկներս . քայլ մը անգամ չը կրնար առնել որ անմիջապէս ես չիմանամ, ուստի այդ կողմէն կրնաք ապահով ըլլալ :
 —Ինչ, միթէ ոստիկանական գաղտնի տեսուչներ ունիս քու տրամադրութեանդ ներքև, հարցուց կոմսը Բագարատայ նայելով զարմանօք :
 —Ես բարեկամներ ունիմ միայն, որոնք անձնուիրաբար կաշխատին իմ հաշիւոյ :
 —Գիտես պարոն Բագարատ որ ես ալ փոքր ինչ աղդեցութիւն ունիմ կառավարու-թեան մօտ, ի հարկին բոլոր աղդեցութիւնս տրամադրութեանդ ներքև կը դնեմ. լաւ հսկէ դերկոմսին խօսեցողոյն և իւր ծերունի հօրը վրայ :
 —Ձեր վսեմութիւնը թող ապահով ըլլայ. առայժմ մեկնելու հրաման կը խնդրեմ. մի քա-նի տեղեկութիւններ ստանալու պէտք ունիմ :
 —Ինչպ պարոն Բագարատ և Աստուած հետդ ըլլայ :
 Բագարատ կոմսը ողջունելէ յետոյ մեկնեցաւ սենեակէն :
 —Այժմ երթանք Արդիւրը տեսնել ըսաւ